

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **J. G.**

skazanego z art. 209 § 1a k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 20 lipca 2023 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 2 marca 2023 r., sygn. akt III K 1019/22,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.**

(A.K.)

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, po rozpoznaniu sprawy J. G. oskarżonego o czyn z art. 209 § 1 i 1a k.k., wyrokiem z dnia 2 marca 2023 r., sygn. akt III K 1019/22, skazał go za przestępstwo z art. 209 § 1a k.k., i za to na podstawie art. 209 § 1a k.k.,

przy zastosowaniu art. 37b k.k. wymierzył mu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 8 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 godzin miesięcznie.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 10 marca 2023 r. bez postępowania odwoławczego.

Od opisanego, prawomocnego orzeczenia kasację wywiódł Prokurator Generalny, zaskarżając je w całości, na korzyść skazanego J. G. Zarzucił „rażące i mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. i art. 6 k.p.k., polegające na wadliwym uznaniu, że awizowane i niepodjęte przez oskarżonego zawiadomienie o terminie rozprawy wyznaczonej w dniu 2 marca 2023 roku, zostało mu prawidłowo doręczone i wystąpiły tym samym warunki do rozpoznania sprawy pod jego nieobecność, podczas gdy korespondencję tę wysłano na inny, niż wskazany przez oskarżonego adres, co w konsekwencji skutkowało przeprowadzeniem w całości postępowania pod jego nieobecność z rażącym naruszeniem prawa oskarżonego do obrony, polegającym na uniemożliwieniu mu wzięcia udziału w rozprawie oraz poddania wydanego wyroku skazującego kontroli Sądu II instancji”

i wniósł

o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zaskarżony kasacją wyrok niewątpliwie wydano z rażącym naruszeniem przywołanych w niej przepisów.

Podczas przesłuchania w charakterze podejrzanego w dniu 24 października 2022 r. J. G. jako miejsce zameldowania na pobyt stały wskazał: B., ul. (...), a jako miejsce zamieszkania (dłuższego pobytu), a jednocześnie adres do odbioru korespondencji – B., ul. (...) (k. 40). Jak słusznie zaznaczył autor kasacji, adres ten wskazany został przez prokuratora w liście osób podlegających wezwaniu na rozprawę (k. 51a verte), aczkolwiek w samym akcie oskarżenia błędnie podano jako miejsce zameldowania na pobyt stały, miejsce

zamieszkania (dłuższego pobytu) i adres do odbioru korespondencji: B., ul. (...) (k. 51a). Zawiadomienie o skierowaniu przez prokuratora aktu oskarżenia wysłano na prawidłowy, podany przez J. G. adres w B. przy ul. (...) (k. 44). Zostało ono odebrane przez dorosłego domownika w dniu 9 listopada 2022 r. (k. 57).

Z kolei Sąd Rejonowy w Bydgoszczy zawiadomienie o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 2 marca 2023 r. skierował do oskarżonego na adresy: (...) B., ul. (...) (k. 61) oraz (...) B., ul. (...) (k. 63), chociaż żaden z powyższych adresów nie był adresem wskazanym przez samego oskarżonego w przedmiotowym postępowaniu. Adresat korespondencji tej nie odebrał i po dwukrotnym jej awizowaniu została ona zwrócona do Sądu.

W rezultacie J. G. nie stawiał się na rozprawę w dniu 2 marca 2023 r., a Sąd Rejonowy w Bydgoszczy uznał, że został on prawidłowo zawiadomiony o terminie i pod jego nieobecność rozpoznał sprawę i wydał wyrok skazujący (k. 69 – 71).

Wysyłanie zawiadomienia o rozprawie na adres inny niż ten wskazany przez samego oskarżonego nie spełnia wymogu prawidłowego powiadomienia go o jej terminie, a to jest przecież niezbędny warunek prowadzenia postępowania pod nieobecność oskarżonego. Wprawdzie od dnia 1 lipca 2015 r. oskarżony ma prawo, a nie obowiązek brania udziału w rozprawie, chyba że sprawa dotyczy zbrodni lub gdy przewodniczący albo sąd uzna jego obecność za obowiązkową (art. 374 k.p.k.), jednak realizacja tego prawa musi być poprzedzona zawiadomieniem o jej terminie i miejscu (art. 117 § 1 k.p.k.). Natomiast w wypadku braku dowodu powiadomienia, czynności tej nie przeprowadza się (art. 117 § 2 k.p.k.).

Stwierdzone i opisane w kasacji uchybienia, wskazujące na rażące naruszenie przepisów art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k., pozbawiły J. G. prawa do udziału w rozprawie, co z kolei skutkowało naruszeniem jego prawa do obrony (art. 6 k.p.k.). Charakter naruszeń przywołanych przepisów postępowania, których przestrzeganie warunkuje rzetelność procesu przesądza o możliwości ich istotnego wpływu na treść zaskarżonego wyroku. Z tego powodu konieczne stało się uwzględnienie kasacji Prokuratora Generalnego oraz uchylenie zaskarżonego nią wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy.

W postępowaniu ponownym Sąd ten zawiadomi oskarżonego o terminie rozprawy i po ustaleniu skuteczności tego zawiadomienia rozpozna sprawę.

(A.K.)

[ł.n]